T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/13
KARAR NO : 2023/131
KARAR TR : 27/02/2023

ÖZET: Davacının Vakıf Üniversitesi bünyesinde öğretim elemanı olarak görev yapmakta iken, sözleşmesinin sona ermesi nedeniyle çalışmış olduğu dönemlere ilişkin alacaklarının tahsili istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H. Y
Vekili : Av. M. K. H
Davalı : Antalya AKEV Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. G. D. Ş

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı üniversitede yat kaptanlığı bölümünde doktor öğretim üyesi olarak 22/02/2021-30/06/2021 tarihleri arası çalışmak üzere sözleşme imzaladığını, daha sonra sözleşme süresinin 30/07/2021 tarihine kadar uzatıldığını, davalı tarafından Haziran ve Temmuz ayına ilişkin ücretin ödenmediğini, alacağın tahsili için icra takibi yapıldığını ancak davalı tarafından takibe itiraz edildiğini ileri sürerek, vaki itirazın iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Serik 2. İş Mahkemesi 27/04/2022 tarih ve E.2022/31, K.2022/73 sayılı kararı**ile, davacının davalı üniversitede öğretim görevlisi olarak ve Devlet üniversitesinde olduğu gibi idari sözleşme ile çalıştığı, bu kapsamda uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğu gerekçesiyle, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava dilekçesinin usulden reddine karar vermiştir. Karar, istinaf edilmeksizin kesinleşmiştir.

3. Davacı vekili bu kez, uyuşmazlığa konu dönemlere ilişkin alacağın tahsili için idari yargı yerindedava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4 . **Antalya 4. İdare Mahkemesi 27/10/2022 tarih ve E.2022/1294 sayılı kararı** ile, işçi-işveren ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlığa konu ücret/maaş alacağının ödenmesi istemiyle açılan davaya bakmakla görevli mahkemenin iş mahkemesi olduğu, davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğini belirterek, 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...davacının davalı Üniversitede üstlendiği görevini davalı VakıfÜniversitesi ile yaptığı bir sözleşme gereği yürüttüğü, anılan sözleşmenin Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 23. maddesine istinaden ve bu maddenin verdiği yetkiye göre yapıldığı, anılan maddeye ve yapılan sözleşmeye göre davacıyla davalı arasındaki ilişkinin özel hukuk kurallarına göre belirlenen özel hukuk ilişkisi olduğu ortadadır. Kanunlarımızda öğretim elemanları ile yapılan sözleşmenin idari hizmet sözleşmesi olduğuna yönelik bir düzenleme bulunmaması, mali ve idari konular taraflarca sözleşme özgürlüğü çerçevesinde değerlendirildiğinden yapılan sözleşmenin idari sözleşme olarak nitelendirilmesinin mümkün olmaması, vakıf üniversiteleri ile öğretim elemanları arasındaki sözleşmenin, sözleşme özgürlüğüne dayalı, kuralları tarafların serbest iradeleriyle belirlenen bir özel hukuk sözleşmesi olması nedenleriyle Üniversite ile öğretim elemanı arasındaki işçi-işveren ilişkisinden kaynaklı özel hukuka tabi bu ilişkiden doğan uyuşmazlıkların çözümünde adli yargının görevli olduğu ve 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 5. maddesi gereği uyuşmazlığın iş mahkemesinde çözümlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Buna göre,aylık ve diğer özlük hakları bakımından 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olduğu Kanunda açıkça belirtilen davacının işbu davada yönelttiği taleplerinde iş mevzuatından kaynaklanan talepler olduğu görüldüğünden işbu davaya bakmakla görevli mahkemenin İş Mahkemesi olduğu

anlaşılmıştır.

Nitekim benzer bir uyuşmazlığa ilişkin Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 30/09/2021 tarihli ve E.2017/9-3094, K.2021/1118 sayılı kararı da bu doğrultudadır..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. Anayasa'nın *"Yükseköğretim Kurumları"* başlıklı 130. maddesinin birinci, ikinci ve onuncu fıkraları şöyledir:

"Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

...

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir.

...

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir."

6. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na 5772 sayılı Kanun ile eklenen ve vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumları ile ilgili düzenlemeler getiren Ek 2. maddesi şöyledir:

"Vakıflar; kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla ve mali ve idari hususlar dışında, akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanunda gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla, Yükseköğretim kurumları veya bunlara bağlı birimlerden birini veya birden fazlasını ya da bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın, ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek amacıyla, bu Kanun hükümleri çerçevesinde kalmak şartıyla meslek yüksekokulu kurabilir. Bu meslek yüksekokulu, kamu tüzel kişiliğini haiz olup, Cumhurbaşkanı kararı ile kurulur. Kurulacak meslek yüksekokullarına, meslek ve teknik eğitim bölgesinde gereksinim duyulması esastır. ..."

7. Aynı Kanun'unEk 5. maddesi şöyledir:

"Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının, vakıf yönetim organı dışında en az yedi kişiden oluşan bir mütevelli heyeti bulunur. Mütevelli heyet üyeleri, vakıf yönetim organı tarafından dört yıl için seçilir, süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Mütevelli heyet üyelerinin yaş sınırlaması hariç Devlet memuru olma niteliklerine sahip bulunmaları ve en az üçte ikisinin lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olması gerekir. Mütevelli heyet üyeleri kendi aralarından bir başkan seçer.

Mütevelli heyet vakıf yükseköğretim kurumunun tüzelkişiliğini temsil eder. Vakıf yükseköğretim kurumlarının yöneticileri Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü alınarak mütevelli heyet tarafından atanır. Mütevelli heyet; vakıf yüksek öğretim kurumu yöneticilerine uygun gördüğü ölçüde yetkilerini devredebilir. Yükseköğretim kurumunda görevlendirilecek yöneticiler ve öğretim elemanları ile diğer personelin sözleşmelerini yapar, atamalarını ve görevden alınmalarını onaylar, yükseköğretim kurumunun bütçesini onaylar ve uygulamaları izler, ayrıca vakıfça hazırlanan yönetmelik hükümlerine göre diğer görevleri yürütür.

Mütevelli heyetin toplantı nisabı ve karar alınması ile ilgili hususlarda bu Kanunun 61 inci maddesi hükmü uygulanır."

8. Aynı Kanun'un Ek 8. maddesi şöyledir:

" Vakıfca kurulacak yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar, Devlet yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar gibi düzenlenir ve onların görevlerini yerine getirir. Öğretim elemanlarının nitelikleri Devlet yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanlarının niteliklerinin aynıdır. Devlet yükseköğretim kurumlarında çalışmaları yasaklanmış veya disiplin yoluyla bu kurumlardan çıkarılmış kişiler, vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alamazlar.

Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, unvanlarına göre Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen ücret tutarından az ücret verilemez. Bu fıkra kapsamında Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen emsal ücretin hesaplanmasında ilgili mevzuat uyarınca aylıklara ilişkin hükümlerin uygulandığı kadroya bağlı ödemeler dikkate alınır."

9. 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu Ek Madde 162 şöyledir:

"(Ek: 31/3/2015-6640/4 md.)

Antalya'da Antalya Kültür ve Eğitim Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Antalya AKEV Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;
a) İnsani Bilimler Fakültesinden,
b) Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinden,
c) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden,
ç) Sanat ve Tasarım Fakültesinden,
d) Meslek Yüksekokulundan,
e) Sosyal Bilimler Enstitüsünden,
f) Fen Bilimleri Enstitüsünden,
Oluşur. "

10. Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin *"Öğretim elemanları"* başlıklı 23. maddesi şöyledir:

"Öğretim elemanlarının seçimi, değerlendirilmesi, seçilenlerin uygun görülen akademik unvanlarla görevlendirilmeleri ve yükseltilmeleri yürürlükteki kanun ve yönetmelik hükümlerine uyularak vakıf yükseköğretim kurumunun yetkili akademik organlarınca yapılır. Öğretim elemanlarının atamalarında, devlet yükseköğretim kurumlarındaki atamalarda aranan şartlara ilaveten vakıf yükseköğretim kurumunun akademik yönden gerekli gördüğü şartlar da aranabilir. Vakıf meslek yüksekokullarında özellikle uygulamalı derslerde görevlendirilecek öğretim elemanlarının atanmasında çalışma deneyimine sahip olması gözetilir.

Vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alacak olan akademik ve idari personelin çalışma esasları 2547 sayılı Kanunda devlet üniversiteleri için öngörülen hükümlere tabidir. Bu personelin aylık ve diğer özlük hakları bakımından ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri uygulanır." (Danıştay Sekizinci Dairesinin 29/4/2011 tarihli ve E.: 2008/8234, K.: 2011/2452 sayılı Kararı ile bu maddenin son cümlesinde yer alan "özlük hakları" ibaresinin iptaline karar verilmiştir.)

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:
a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,
b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları
c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.
2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Havva AYDINLI, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/02/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacının vakıf yükseköğretim kurumu statüsündeki Antalya AKEV Üniversitesi bünyesinde öğretim görevlisi olarak görev yapmakta iken, sözleşmesinin sona ermesi nedeniyle çalışmış olduğu dönemlere ilişkin alacaklarının tahsili istemiyle açılmıştır.

15. Davalı Üniversite, yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı Kanun'un Ek 162. maddesi ile vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

16. İdari rejime dayalı olarak düzenlenmiş bulunan Türkiye'nin idari yapısında, kamu tüzel kişiliği idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisidir. Kamu tüzel kişilerinin kuruluş amacı kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmetidir. Bu bağlamda, Kamu Tüzel Kişileri, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahiptirler ve tek taraflı işlemlerle yeni hukuki durum yaratabilirler. Bu nedenle de personeli kamu hukukuna tabidir.

17. Kanunla kurulma ve kamu tüzel kişiliğine sahip olmanın yanı sıra, Devlet Üniversitelerinde olduğu gibi Vakıf Üniversitelerinin de anayasal güvence altına alınmış olan *"Bilimsel Özerkliğe sahip olmaları"* bir diğer ayrıcalığıdır. Üniversitelerde bilimsel özerklik ilkesi benimsenirken güdülen amaç, yükseköğretimin çeşitli siyasal çevre ve baskı grupları ile düşünce kümelerinin etkisinin dışında tutarak, bilimsel amaç, hedefler ve gereksinimlerine bağlı olmalarını sağlamaktır. Bu nedenle de, bilimsel faaliyetin asli unsurları olan yükseköğretim elemanlarının, görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri gibi özlük haklarının kanunla düzenleneceği konusu, anayasal teminat altına alınmıştır.

18. Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, davalı Üniversitenin, sürekli ve düzenli nitelikteki kamu hizmetinde çalıştırdığı davacının, statüsü, göreve alınması, hak ve yetkileri gözetildiğinde, İdare Hukuku kapsamında bir kamu personeli olduğu, aralarında düzenledikleri sözleşmenin de idari sözleşme niteliği taşıdığı açıktır.

19. Buna göre, davacının sözleşmesinin sona ermesinedeniyle çalışmış olduğu dönemlere ilişkin ücret alacağının, asıl işleme bağlı bir nitelik taşıdığı, dolayısıyla bu işlemden kaynaklanan tazmin isteminin de 2577 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen 2. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında idari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

20.Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Antalya 4. İdare Mahkemesinin27/10/2022 tarih ve E.2022/1294 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 4. İdare Mahkemesinin 27/10/2022 tarih ve E.2022/1294 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

27/02/2023 tarihinde, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR ve Havva AYDINLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Havva
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	AYDINLI

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, davacının vakıf yükseköğretim kurumu statüsündeki Antalya AKEV Üniversitesi bünyesinde öğretim görevlisi olarak görev yapmakta iken, sözleşmesinin sona ermesi nedeniyle çalışmış olduğu dönemlere ilişkin işçilik alacaklarının tahsili istemiyle açılmıştır.

Davalı Antalya AKEV Üniversitesi, yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumlan Teşkilatı Kanunu'nun Ek 162. maddesi ile vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; davacı ile davalı Vakıf Üniversitesi arasında imzalanan iş sözleşmesi, davacının bu iş sözleşmesine aykırılıktan bahisle 4857 sayılı Kanun hükümleri gereğince sözleşmeyi haklı nedenle feshetmiş olması, uyuşmazlığın üniversitedeki çalışma esaslarına ilişkin olmayıp aylık ve diğer özlük haklarına ilişkin olması hususları dikkate alınarak, davacı alacaklarının tahsiline ilişkin uyuşmazlığın adli yargının görev alanında bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda anılan Yargıtay içtihadında da belirtildiği üzere, 2547 sayılı kanunu kapsamındaki kamu hizmetini yürüten davacı öğretim görevlisinin ders yükü, disiplin gibi çalışma esasları yönünden aynı kanun'a tabi olduğu tartışmasız ise de, kendisinin iş sözleşmesi ile çalıştığı ve uyuşmazlık konusunun işçilik alacakları olduğu gözetildiğinde kamu hizmeti niteliğindeki görevin özel hukuk ilişkisini ortadan kaldırmayacağı, ilgili Yönetmelik'te düzenlendiği gibi aylık ve diğer özlük hakları bakımından 4857 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı, 7036 sayılı Kanun'un 5/a maddesi uyarınca da iş mahkemelerinin görevli olduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen hususlar göz ününde bulundurularak; Serik 2. İş Mahkemesinin yargı yoluna ilişkin görevsizlik kararının kaldırılması gerektiğini ve adli yargının görevli olduğunu düşündüğümüzden sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

Üye	Üye	Üye
Doğan AĞIRMAN	Eyüp SARICALAR	Havva AYDINLI